

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : สื่อพื้นบ้านกับการสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนศาลายา

ชื่อผู้วิจัย : นางสาวชินอรส ถิ่นวิไลสกุล

ปีที่ทำการวิจัย : 2554

การศึกษาวิจัยเรื่อง สื่อพื้นบ้านกับการสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนศาลายา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของสื่อพื้นบ้านที่มีอยู่ในตำบลศาลายา และหาสื่อพื้นบ้านที่มีอัตลักษณ์ของชุมชนศาลายาซึ่งสามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวให้แก่ชุมชนศาลายาได้ ในการศึกษาวิจัยนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยเฉพาะข้อมูลปฐมภูมินั้นผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อพื้นบ้าน และอาศัยอยู่ในชุมชนศาลายามากกว่า 20 ปี โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ร่วมกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม เพื่อเป็นการค้นหาองค์ความรู้จากผู้รู้จริงและมีประสบการณ์ตรง

จากการวิจัยพบว่า ชุมชนศาลายาเป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีมานานแล้ว มีทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ความเป็นมาจำนวนมาก และผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและแบ่งประเภทของสื่อพื้นบ้านของชุมชนศาลายา เป็น 3 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ นิทานพื้นบ้าน , เพลงพื้นบ้าน และ ประเพณีของชาวชุมชนศาลายา ซึ่งสื่อพื้นบ้านที่ชาวชุมชนศาลายาส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังคงอนุรักษ์และสืบทอดกันอยู่ได้แก่ ประเพณีของชาวชุมชนศาลายา โดยเป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเป็นหลัก สำหรับเพลงพื้นบ้านนั้นยังคงนำมาใช้อยู่บ้างในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น งานบวชงาน , งานแต่งงาน แต่มีการนำมาใช้น้อยลง สำหรับนิทานพื้นบ้านนั้นมีการนำมาเล่าให้ลูกหลานในครอบครัวฟังแต่ไม่ได้มีการเผยแพร่ไปสู่บุคคลภายนอก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อพื้นบ้านที่มีอยู่ของชาวชุมชนศาลายา พบว่า สื่อพื้นบ้านที่มีแรงดึงดูดให้บุคคลภายนอกเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ดี ได้แก่สื่อประเพณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเพณีการแข่งขันเรือ ที่จัดในวันทอดกฐินของวัดศาลวัน ซึ่งได้สะท้อนอัตลักษณ์ของชาวชุมชนศาลายาว่า เป็นผู้ที่มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนา , เป็นชุมชนที่มีความรักความสามัคคีกัน และ เป็นผู้ที่มีอารมณ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้สร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่นให้กับประเพณีการแข่งขันเรือที่เคยมีมาแต่เดิม โดยมีการจัดแสดง เพลงเรือ ของชาวชุมชนศาลายา เพิ่มเติมเป็นการเพิ่มมูลค่าของการมาท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรมีการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมเพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอด สร้างค่านิยม และเผยแพร่สื่อพื้นบ้านให้กับคนภายในและภายนอกชุมชน มีการเลือกสรรสื่อพื้นบ้านอื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการสร้างแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวเพิ่มเติม ตลอดจนเลือกใช้สื่อโฆษณาที่หลากหลายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง